

IRODALOM MÁSKÉPP

AEGON VERSENY
KÖZÉPISKOLÁSOKNAK

A budapesti Eötvös József Gimnázium az AEGON támogatásával a 2016/2017-es tanévben **új típusú irodalomversenyt** hirdet meg a **gimnáziumok 9-12. évfolyamai számára**.

A verseny a humán kultúra átfogóbb megalapozását és működtetését célozza meg. Ezen belül **az egyéni olvasói tapasztalatra, a személyes érdekeltségen alapuló megértésre** irányítja a figyelmet. A versenyfeladatok (két, helyben írt szövegalkotási feladat) évfolyamonként más-más, **előre megadott olvasmányok elmélyült, értelmező olvasatára épülnek**, amelyről egy **több napos, szemináriumokkal és előadásokkal kiegészülő verseny** keretében adhatnak számot a nevező diákok felkészítő tanáraik társaságában.

A verseny időpontja: 2017. március 24-26.

Helyszíne: egy Pest megyei ifjúsági szabadidőközpont.

A végleges helyszín a jelentkezők számától függően még változhat.

Költségek: Nevezési díj nincs. A szállást és étkezést az AEGON támogatása által a szervezők biztosítják. Az utazási költségekről viszont a jelentkezőknek kell gondoskodniuk.

Nevezési határidő: 2017. január 27.

A nevezés elektronikusan, a következő jelentkezési lapon keresztül történik:

<http://aegondij.hu/irodalomverseny>

A kitöltött jelentkezési lapot az **irodalommaskepp@gmail.com** címre kell elküldeni. Ezután a jelentkezők e-mailt kapnak a szervezőktől, a nevezés az erre való válasz által válik véglegessé.

A versenyt nem előzi meg válogatás, ugyanakkor a szervezési keretek miatt a résztvevők száma korlátozott, ezért bizonyos létszám betelte után, akár a jelentkezési határidő előtt is kénytelenek leszünk a nevezést lezárni, **így érdemes minél hamarabb jelentkezni.**

Jutalmazás: oklevelek, szépirodalmi könyvek, elektronikus médiában az eredmények közzététele és más kulturális meglepetésprogramok.

A 2017-es versenytémák

Minden évfolyamon két, egymással párhuzamba állított mű feldolgozása történik. A művek értelmezéséhez segítségképpen adunk meg ajánlott szakirodalmi forrásokat, de ennek célja a gondolatébresztés, ezek ismerete nem feltétele a versenyen való részvételnek.

9. ÉVFOLYAM

SAJÁT IDÖNK, KÖZÖS TÖRTÉNETÜNK

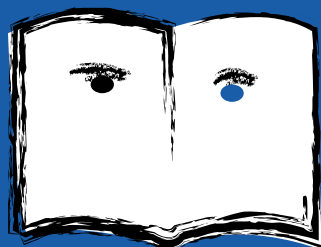
Téma: A verses epika lehetőségei, személyes hang a történelem és a múltó idó elbeszélésében

Művek: **Rakovszky Zsuzsa:** Négy évtized és 'címkés versek' a Fortepan ciklusban (Fortepan, 49-65.o.)

Arany László: A délibábok hóse

Gondolatébresztésre javasolt szakirodalom:

- Tanári segédlet Rakovszky Zsuzsa Fortepan című kötetéhez (Aegon)
<http://www.aegondij.hu/edukacio/oravazlatok/rakovszky-zsuzsa-fortepan-oravazlat>
- Márton László: Idó idézójelben. Holmi 2007/8
<http://www.holmi.org/2007/08/ket-biralategy-konyvrol-6>
- Tarján Tamás: Az idegenség koordinátái. Új Forrás, 2015, november 29.
<http://ujforras.hu/tarjan-tamas-az-idegenség-koordinatai/>
- Szörényi László: Arany László verses regénye. Tiszatáj, 2012/3
http://epa.oszk.hu/00700/00713/00246/pdf/tiszataj_EPA00713_2012-03_087-095.pdf
- Z. Kovács Zoltán: Verses regény, humoros etika. Irodalomtörténet, 2008/1
http://epa.oszk.hu/02500/02518/00319/pdf/EPA02518_irodalomtortenet_2008_01_052-070.pdf

IRODALOM
MÁSKÉPP

AEGON VERSENY
KÖZÉPISKOLÁSOKNAK

10. ÉVFOLYAM

HÍRADÁS A PEREMVIDÉKRŐL

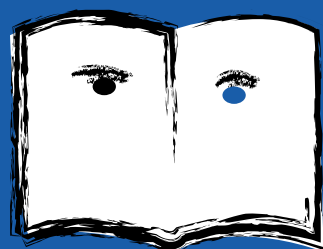
Téma: Szegénységábrázolások

Művek: Kiss Tibor Noé: Aludnod kellene

Tar Sándor: A mi utcánk

Gondolatébresztésre javasolt szakirodalom:

- Tanári segédlet Kiss Tibor Noé Aludnod kellene című kötetéhez (Aegon)
<http://www.aegondij.hu/educacio/oravazlatok/kis-tibor-noe-aludnod-kellene-oravazlat>
- A varjak nem azok, aminek látszanak (Sánta Szilárd - Csehy Zoltán - Veres István recenziói). Új Szó Online, 2014. augusztus 23.
<http://ujsozso.com/napilap/szalon/2014/08/23/a-varjak-nem-azok-aminek-latszanak>
- Görföl Balázs beszélgetése Kiss Tibor Noéval - A kiszolgáltatottság formái.
Jelenkor Online, 2014.07.19.
<http://www.jelenkor.net/interju/274/a-kiszolgáltatottsag-formai>
- Nagy Boglárka: Mintha nem is léteznének. Műút, 2014. december.
<http://www.muut.hu/?p=10656>
- Kolozsi Orsolya: Egy zsákutca és helybenjáró hősei. Kalligram, 2013/22.
<http://www.kalligram.eu/Kalligram/Archivum/2013/XXII.-evf.-2013.-majus/Egy-zsakutca-es-helybenjaro-hosei>
- Szilágyi Márton: Túl a reményen. (Tar Sándor: A mi utcánk). Ex-Symposion 2006/10.
http://exsymposion.hu/index.php?tbid=article_page__surfer&csa=load_article&rw_code=tul-a-remenyen_1357

IRODALOM
MÁSKÉPP

AEGON VERSENY
KÖZÉPISKOLÁSOKNAK

11. ÉVFOLYAM

POGÁCSA ÉS CSEVAB

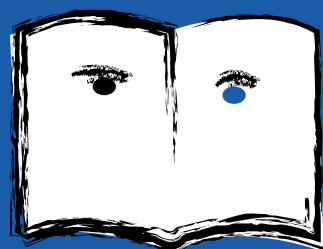
Téma: HÁBORÚ – TRAUMA – MEGNYUGVÁS (?)

Művek: **Danyi Zoltán:** A dögeltakarító

Balázs József: Fábián Bálint találkozása Istennel

Gondolatébresztésre javasolt szakirodalom:

- Tanári segédlet Danyi Zoltán Dögeltakarító című könyvéhez (Aegon)
<http://www.aegondij.hu/edukacio/oravazlatok/danyi-zoltan-dogeltakarito-oravazlat>
- Márkus Béla: Balázs József: Fábián Bálint találkozása Istennel, Tiszatáj, 1977/2., 90-92.
- Csűrös Miklós: Balázs Józsefről= Cs. M.: Intarzia.
Tanulmányok az újabb magyar irodalom köréből, Pomáz, 2000., 277-281.
- Kenyeres Zoltán: Újra a lelki szegénységről. Balázs József regényei=
K. Z.:A lélek fényűzése, Bp., 1983., 432-438.
- ÉS-kvartett Danyi Zoltán A dögeltakarító című regényéről,
Élet és Irodalom, 2016. június 3., 20-21
<http://www.es.hu/es-kvartett;2016-06-02.html>
- Mikola Gyöngyi: „Elmondani a magyaroknak”, Kalligram, 2015. október
<http://www.kalligram.eu/Kalligram/Archivum/2015/XXIV.-evf.-2015.-oktober/Elmondani-a-magyaroknak-Danyi-Zoltan-A-dogeltakarito>
- Z. Kovács Zoltán: Csevap a Magyar utcában, Revizor, 2015. 08. 19
<http://revizoronline.com/hu/cikk/5650/danyi-zoltan-a-dogeltakarito/>

**IRODALOM
MÁSKÉPP**

AEGON VERSENY
KÖZÉPISKOLÁSOKNAK

12. ÉVFOLYAM

ELMŰLÁSVÍZIÓK

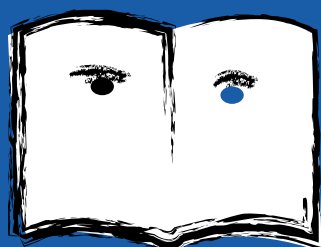
Téma: Elmúlásviziók

Művek: **Oravecz Imre:** Távozó fa

Kosztolányi Dezső: Számadás

Gondolatébresztésre javasolt szakirodalom:

- Tanári segédlet Oravecz Imre Távozó fa című kötetéhez (Aegon)
<http://www.aegondij.hu/edukacio/oravazlatok/oravecz-imre-tavozo-fa-oravazlat>
- Krusovszky Dénes: A távozó én. Műút 2016055
<http://www.muut.hu/?p=17685>
- Görföl Balázs: A meghalás mérnöke. Jelenkor, 2016/7-8.
[http://www.jelenkor.net/userfiles/archivum/JELENKOR_2016-07-08%20\(teljes\).pdf](http://www.jelenkor.net/userfiles/archivum/JELENKOR_2016-07-08%20(teljes).pdf)
- ÉS-kvartett Oravecz Imre Távozó fa című verseskötetéről, Élet és Irodalom, 2016. február 24.
https://www.youtube.com/watch?v=A5M_h97LUPg
- Németh G. Béla: Költői számadások. „... bírjuk mi is, ha ők kibírják...”
Irodalomtörténet 1993/1-2.
http://epa.oszk.hu/02500/02518/00266/pdf/EPA02518_irodalomtortenet_1993_01-02_003-017.pdf
- Halmai Tamás: „Ha félsz, a másvilágba írd át”.
Versnyelv és világkép a Kosztolányi-líra utolsó szakaszában. Prae 2000/3.
http://www.prae.hu/prae/journals.php?menu_id=0&jid=39&jaid=134
- Szirák Péter: Az emlékezés elevensége. Kosztolányi az irodalmi jelenben. Zetna 2001/6
<http://www.zetna.org/zek/folyoiratok/53/szirak.html>
- Szegedy-Maszák Mihály: Meztelenül és Számadás = Uő.: Kosztolányi Dezső,
Kalligram, Pozsony, 2010, 380-420.

**IRODALOM
MÁSKÉPP**

**AEGON VERSENY
KÖZÉPISKOLÁSOKNAK**

Mintafeladatok a versenyre való felkészüléshez

MINTAFELADAT 11. ÉVFOLYAM

Téma: Élettörténetek

Művek: **Kosztolányi Dezső:** Pacsirta,
Dragomán György: A fehér király

I. Az alábbi szövegrészletből kiindulva írd kb. három oldalas értelmező esszét a regényben megjelenített – Pacsirtához fűződő – kapcsolatok természetéről! Értelmezésedben figyelj az alábbi szempontokra:

- a lelkész és a fiatalember Pacsirtához való viszonya
- az elbeszélői nézőpont értelmezése
- a gesztusok, tárgyak jelenléte, szerepe

„Pacsirta odadólt a fülke ajtajához, hogy könnyebben végezhesen nehéz munkájával. Alig fintorgott, mint testi szenvedés idején, csak a forró zápor folyt szeméből, szájából, orrából, a könnycsatornákon át, csak különben egészséges testét rázta, térdeitől kezdve vonagló lapockáig valami, amit nem lehetett látni, pusztán ő látott, egy fölsejlő, alakot sem öltő emlék, egy végig sem gondolt, de annál maróbb gondolat, egy ki nem ordítható gyötrelém képében. Leült az ülésre. Vastag arca átfült a napfénytől, a forró nyirok maszatától vöröslött az orra. Szegény, fönny a tollas kalapjával, olyan volt, mint egy maskara.

A fiatalember - csinos, buta fickó -, ki eddig olvasott, ölébe tette könyvét, bámulta a zokogó lányt és közben többször száján lebegett a szó, hogy segítségét ajánlja fel. El sem tudta képzelni, mi történhetett vele. Azt gondolta, hogy rosszul lett, vagy olyan csapás érte, melyet silány olvasmányából ismert.

Pacsirta nem törődött vele. Szinte rosszakaratú nyíltsággal nézett el feje fölött. Hisz annak előtte, mikor még rájuk tekintett, mindnyájan ugyanazzal a megbeszél, gonosz hidegséggel fogadták közeledését s szemüket lesütötték. Így védekezett ellenük. Ezt a fiatalember megértette. Nem érdeklődött tovább, belemerült olvasmányába. Pacsirta helyét változtatta. Szembeült a pappal, ki egész idő alatt úgy tett, mintha semmit sem venne észre. Piros betűs breviáriumból olvasott, fejét a folyosó belső ablakához támasztva. Beteges arca, a kiálló pofacsontokkal, nyugalmat árult el.

Reverendája viseltes volt, egy gombja hiányzott is, celluloid papgallérja töredezett. A hatalmas Egyháznak ez a kis, szerény katonája, ki visszautazott falujába, és ott öregedett meg szeretetben, jóságban, sejtette, miről lehet itt szó, tapintatból nem szólt, részvétekből nem mutatott érdeklődést. Ő tudta, hogy ez a világ siralomvölgy.

Csak most pillantott a leányra, kék szemével, mely az Istennel való folytonos szembenézéstől kiélesedett, s ez a határozott pillantás már nem sértette Pacsirtát. Úgy tetszett, hogy hűsíti forróságát. Hálásan nézett vissza rá, megköszönve figyelmét.

Rohama csillapult. Már nem zokogott, csak könnyezett. Majd egészen elcsitult. Bámulta a vidéket, nézte a fáradt, kopott papot is, ki túl a hatvanon, a sír előtt, csodálatos egyszerűségre tett szert, és szó nélkül bátorította, vigasztalta, támogatta. Egész úton nem beszéltek semmit.

A fiatalember fél óra múlva fölkel, vállára vette kétsövű puskáját, megemelte tollas vadászkalapját, kiszállt. Pacsirta fejbőlintással köszönt.

Tarkónél a pap segítette leadni holmiját. Béla bácsi egy csézában állt, integetett neki. Kedves, köpcös arca, melyet kiszívott a puszták egészséges levegője, ragyogott. Cigaretta égett fogai között. Mindig cigarettázott. Pacsirta elmosolyodott.”

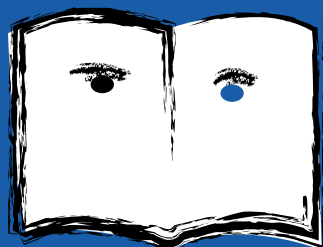
(Kosztolányi Dezső: Pacsirta, 2. fejezet)

II. Képzeld el, hogy te vagy Dzsátá apja! Írd meg kb. 2 oldalban, napló formájában egy napod történéseit a Duna-csatornáról fiadnak! Naplóbejegyzésedben figyelj az alábbi szempontokra:

- a napló műfaji sajátosságainak betartása
- bejegyzésed - stílusában, hangvételében, beszédformájában - igazodjon Dragomán György regényének világához
- figyelj az apa nézőpontjának megteremtésére

irodalommaskepp@gmail.com

**IRODALOM
MÁSKÉPP**

**AEGON VERSENY
KÖZÉPISKOLÁSOKNAK**

Mintafeladatok a versenyre való felkészüléshez

MINTAFELADAT 12. ÉVFOLYAM

Téma: Az önteremtődés lehetőségei

Művek: **Esterházy Péter:** Esti,
Kosztolányi Dezső: Esti Kornél

I. Írj értelmező esszét kb. három oldalban Megidézett hagyomány: szövegek párbeszéde címmel. Értelmező esszédnek kiindulópontját az alábbi Kosztolányi- és Esterházy-részletek képezzék! Értelmezésedben vedd figyelembe az alábbi szempontokat::

- az elbeszélői formák és prózapoétikai hagyomány(ok) megidézésének írói eljárásai
- a dialogikus játék jelentésképző szerepe
- Esti alakjának megképződése

„Lassanként, észrevétlenül idegenedtünk el. Én mindezek ellenére értettem őt. Ő is engem. Csakhogy titokban már bírálgattuk egymást. A magyarázkodás, hogy értjük egymást, de mégsem értjük, idegesített mindkettőnket. Ki-ki ment a maga útján. Ő balra. Én jobbra. (...)

Hogy ki volt ő nekem és mi volt, azt bajos volna töviről hegyire elmondani. Ilyesmire nem is vállalkozhatnék. Emlékezetem nem oly régi, mint barátságunk. Ennek kezdete még csecsemőkorom ősemeri homályába vész el. Mióta az eszem tudom, közel volt hozzám. Mindig előttem vagy mögöttem, mindig mellettem vagy ellenem. Imádtam vagy utáltam. Közönyös sohase voltam iránta.”

(Kosztolányi Dezső: *Esti Kornél* – Első fejezet, melyben az író bemutatja és leleplezi Esti Kornélt, e könyv egyetlen hősét)

irodalommaskepp@gmail.com

„Az *Esti* az borongós alkonyat, lila esthajnal, boldog óra, az *Esti* az lebukó napfény, az *Esti* az lenge szellő és csöndes beszélgetés, baráti borozás és magányos ima, az *Esti* az egy név, amely ugyan már foglalt, de amely épp azt állítja incselkedve magáról, hogy ő üres, hogy betöltendő, hogy még (mindig még!) meghatározatlan, légy a végtelen, mondja. Nevezzelek *Esti* Kornélnak.

De ha kilépett a magyar nyelv hatalom nélküli bensőségességéből, és bemutatkozott, kis biccentéssel, mely szerény volt és öntudatos, darf ich mich vorstellen, Kornél *Esti*, vagy olykor bohóckodva: Cornelius *Esti*, az nem jelentett semmit, az *Esti* helyén nem volt semmi, még csak egy fekete lyuk sem. Végül is ez a sem volt *Esti* Kornél szép élete, a végtelennel kecségtető semmi, a semmivel rémítő végtelen.”

(Esterházy Péter: *Esti* – *Esti*: bemutatás)

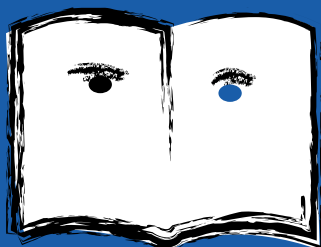
II. Az alábbi idézetből kiindulva írd meg kb. két oldalban a bolgár kalauz monológját, figyelve a szerephelyzetre és a nézőpontra, az adott szituációra, az elbeszélői eljárásokra és a stílus hitelességére!

„Nem értettem a helyzetet. Odasiettem hozzá. Olyasmit láttam, amitől megfagyott a vér ereimben. Szeme tele volt könnyel. Ez a nagy, kövér ember sírt. Eleinte férfiasan, titkolva könnyeit, de aztán úgy sírt, hogy a szája vonaglott, és a lapockái reszkettek.”

(Kosztolányi Dezső: *Esti* Kornél – Kilencedik fejezet – Melyben a bolgár kalauzzal cseveg bolgárul s a bábeli nyelvzavar édes rémületét élvezzi)

irodalommaskepp@gmail.com

**IRODALOM
MÁSKÉPP**

AEGON VERSENY
KÖZÉPISKOLÁSOKNAK

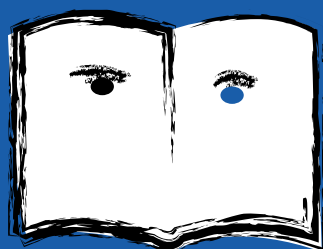
A verseny menete:

A versenyre jelentkező irodalomkedvelő diákok hónapokkal előre megkapják az évfolyamonként különböző tematikát (két mű, melyek közül az egyik Aegon-díjas és a hozzájuk kapcsolódó, ajánlott szakirodalom), amelyből készülniük kell. A verseny első napjának délutánján a tanulók a kezükbe kapják a feladatlapot, és egyéni tempójukban, 24 óra alatt írhatják meg műértelmező dolgozataikat a verseny helyszínén egy általuk kiválasztott térben. Miután kézbe kapták a tételeket, részt vehetnek a témájukba vágó előadáson, melyet meghívott szakemberek, az adott téma mentorai tartanak számukra.

A dolgozatok leadása után a diákok szeminárium keretében a mentorokkal megbeszélik a versenyen megoldott feladatokat; a középiskolai (majd a hozzájuk később csatlakozó egyetemi) tanárokból álló csapat évfolyamonként megkezdi a dolgozatok értékelését a közösen kialakított szempontok mentén (tématartás, műismeret, műértés, a szöveg szerkesztettsége, logikus gondolatmenet, megállapítások alátámasztása a szövegből, szakszerű, adekvát és árnyalt nyelvhasználat). A javítás után azonban minden jelenlevő tanár – akár értékelt, akár nem – elolvashatja kedve szerint akár az összes dolgozatot.

A verseny harmadik napjának reggelén előbb az egyetemi, majd a középiskolai tanárok értékelik évfolyamonként a dolgozatokat. A megbeszélés teljes mértékben nyitott, hiszen a diákok feltehetik kérdéseiket, elmondhatják véleményüket a tapasztaltakkal kapcsolatban. A díjkiosztó után a dolgozatok a diákok rendelkezésére állnak, ezáltal is lehetőséget teremtve egymás gondolatainak, munkáinak a megismerésére.

Mindeközben a hétvégét más közös programlehetőségek is színesítik.

IRODALOM
MÁSKÉPP

AEGON VERSENY
KÖZÉPISKOLÁSOKNAK

Támogatónk:

